

بسم الله الرحمن الرحيم

اسلام و محیط زیست

دعوت مردم به حفاظت از محیط زیست بدون استمداد از يك پشتوانه دینی و عقیده وی بی اثر و یا هم کم اثر خواهد بود، بنا بر همین دلیل باید کوشش کنیم که اثرات مضر محیط زیستی که ناشی از فعالیت های انسان است، در پرتو ایمان و تقوی رفع کنیم . از خداوند متعال و پیامبر اکرم "ص" روایت در مورد زمین ، آب ، بارنده گی ، آتش سوزی ، و غیره وجود دارد که میتواند ممد برای قوانین و مقررات محیط زیست باشد، اسلام نشاندهنده طریقتی برای زندگی است.

اسلام برای همه شئون و روابط انسانی برنامه ها داشته و برای همه آنها مقرراتی وضع نموده است . لیکن این بدان معنی نیست که برای هر موضوع با عنوان ویژه و متداول امروزی آن حکم خاصی مقرر داشته باشد. مسئله محیط زیست نیز از همین جمله موضوعات است، ولی بدون تردید در باره آب، هوا ، خاک ، پاکي ، ناپاکی ، آتش سوزی و مسائلی از این قبیل در آیات قران عظیم الشان و احادیث نبوی و سایر منابع اسلامی احکام زیادی وجود دارد که به کمک آنها می توان مقررات دقیقی برای مسائل محیط زیست بدست آورد . متأسفانه به علت قصور و یا شاید به جهت اینکه محققان اسلامی از آغاز طرح این عنوان تا اواخر خود را نیازمند تحقیق در این مسائل نمی دیدند . تا اکنون در این مورد از نظر اسلامی تحقیق و پژوهشی انجام نگرفته است.

محیط زیست

محیط زیست عبارت از رابطه میان انسان و محیط ماحول آن میباشد. از جمله موضوعات محیط زیستی مهم ترین آن عبارت از آلوده گی ها است که در عصر حاضر جهان را به مخاطره کشانیده .

آلوده گی

هر نوع تغییر در ترکیبات استندرت مواد طبیعی که به حیات مضر واقع شود آلوده گی پنداشته میشود . آلوده گی ها اثرات مخرب به حیات موجودات زنده (حیوانات، نباتات، انسان ها) بر جا میگذارد. در حال حاضر مشکلات محیط زیستی جهان را به لرزه آورده . و جای مسرت و خوش بختی است که دین مقدس اسلام هم در این موارد احکام و قوانین دارد که جواب گوی تمامی مشکلات در جامع است.

آلوده گی ها از دیدگاه دین مقدس اسلام

- آلوده گی آب
- از منظره روایات نیز میتوان به روایات نبوی اشاره نمود:
- رسول خدا فرموده : ان یتفوط علی شفیرنهر ماء یستعذب منها او نهریستعذب او تحت شجره فیها ثمرتها . ترجمه : رسول خدا نهی فرمودند از مدفوع نمودن درکنار نهر آب ، چراکه مردم از آن رنج میبرند ، یا در نهر آب که موجب رنجش مردم میشود یا زیر درختی که میوه دارد.
- و نیز فرمودند که و لا تفسدو علی القوم ماء هم . از آلوده کردن آب دشمنان پرهیزید

• آلوده گی هوا

از جمله آیاتی که برای نهی نمودن آلوده گی هوا ی محیط زیست میتوان استدلال کرد طور زیر است (ولا تفسدوا فی الارض بعد اصلاحها - اعراف، 56) زمین را بعد از اصلاح فاسد نسازید، ظهر الفساد فی البر و البحر بما کسبت اید الناس لیذیقهم بعض الذی عملوا العلمهم یرجعون

فساد در خشکه و بحر ظاهر و اشکار گردید به سبب (عمل کرد نادرست) مردمان تا بچشاند برایشان بعضی آنچه که انجام داده اند تا که ایشان باز گردند.

و لا تلقوا با یدیکم الی تهلکه - بقره - 195 با دستان خود خویشتن را به هلاکت نیافگنید

دروجه استناد به آیات کریمه فوق برکسی پوشیده نیست که :

-آلوده کردن هوای محیط زیست ، فساد در زمین محسوب میگردد.

آلوده کردن هوای محل زنده گی چون ماده حیاتی است ، اقدام به هلاکت نفس تلقی میگردد.

• آلوده گی خاک

الذی جعل لکم الارض فراشاً و السماء بناء (بقره 22) اوکسی است که زمین را با فرش زیر پا و آسمان را سقف برای شما قرارداد خداوند متعال انسان را از خاک آفریده، بنا آلوده کردن خاک گناه است .

م همچنان پیغمبر "ص" میفرماید اسلا 72 جز دارد اولی آن گفتن کلمه شهادت و آخری آن برداشتن یک چیزی مضره از روی زمین .

• آلوده گی صوتی

گاهی صوت باعث هلاکت بعضی از انسانها معرفی شده است : و اخذ الذین ظلموا الصیحه فاصبحوا فی دیارهم جائمین ((هود 67) و ظالمان را صوت شدید فرا گرفت و صبح دم به هلاکت افتادند . گاهی صدای بلند ، به صدای حمار تشبیه و از آن نهی شده است

واقصد فی مشیک و اغضض من صوتک ان انکر الاصوات لصوت الحمیر (لقمان، 19) هنگام راه رفتن متعادل باش و صدای خود را پائین بیاور که بلند ترین صدا ، صدای حمار است .

اهمیت آب در اسلام

هُوَ الَّذِي أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً لَكُمْ مِنْهُ شَرَابٌ وَمِنْهُ شَجَرٌ فِيهِ تُسِيمُونَ ﴿10﴾

اوست کسی که از آسمان آبی فرود آورد که [آب] آشامیدنی شما از آن است و رویدنی [هایی] که [رمه های خود را] در آن می چرانید [نیز] از آن است (10)

وَنَزَّلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً مُّبَارَكًا فَأَنْبَتْنَا بِهِ جَنَّاتٍ وَحَبَّ الْحَصِيدِ ﴿9﴾ و از آسمان آبی پر برکت فرود آوردیم پس بدان [وسیله] باغها و دانه‌های دروکردنی رویانیدیم (9)

اهمیت خاک در اسلام

خداوند (ج) می فرماید: ” و او زمین را گسترده برای مخلوقات.“ سورة الرحمن (55) آیه شماره 10 (والارض و وضعها للانام).

بعضی ارشادات خداوند متعال پیرامون عناصر مهم محیط زیستی .

- سورة الأنفال (8) آیه شماره 11 (بارنده گی)
- سورة الملك (67) آیه شماره 30 (فایده آب)
- سورة مایده (5) آیه شماره 96 (نعمت موجود در آب)
- سورة الحجر (15) آیه شماره 22 (باد)
- سورة الأعراف (7) آیه شماره (باد) 57
- نوح (71) آیات شماره 17-18 (رویاندن گیاه ها)
- سورة نوح (71) آیات شماره 91-20 (فرش زمین)
- سورة عبس آیات 24-32 (زمین وسیله معیشت انسان ها است)
- سورة النزعات (79) آیات شماره 30-33 (منفعت زمین برای انسان ها)
- سورة یس (36)، آیه شماره 34-35 (شکر گذاری کردن)
- سورة شوری (42) آیه شماره 27 (تخریب زمین و شیوع فساد را در زمین ممنوع)
- سورة الواقعة (56) آیات شماره 71-73 (نبات و حیوان)

این رساله کوتاه حاوی بعضی ارشادات دین مقدس اسلام پیرامون حفاظت محیط زیست است . امید وارم که موخذ کوچک باشد برای علمای بزرگ دین مان، به امید اینکه علما گرامی در مساجد پیرامون حفاظت از محیط زیست تبلیغ نموده . تا باشد که مردم عزیز مان خود را حافظ و نگهدار محیط زیست دانسته، محیط و شهر خود را پاک نگهدارد .

۳) جایگاه محیط زیست در دستورات دینی

عنوان مقاله : اسلام و محیط زیست

نویسنده : محمدصابر فدایی

عوامل آلودگی هوا در شهرهای بزرگ افغانستان و راه بیرونرفت از آن

محیط زیست یا پدیده پیچیده که شامل محیط های اجتماعی، بیولوژیکی و فیزیکی میباشد، امروز نگرانی های بشر در زمینه محیط زیست در ابعاد ملی، منطقه و جهانی در حال مشهود گردید که با توسعه صنعت و استفاده از منابع معدود تجدید پذیر و غیر قابل تجدید کره زمین روبه فزونی نهاد و توسعه صنعت و تکنولوژی از یکطرف تخریب آلودگی های محیط زیست از طرف دیگر باهم ارتباط ارگانیک پیدا کرد.

امروز به اساس دیدگاه دوستداران و متخصصین محیط زیست نمیتوان متوقع بود که همراه با توسعه صنعتی که از ملزومات پیشرفت و رونق اقتصادی بشر است محیط زیست دست نا خورده و بکر باقی بماند زیرا که رشد شدید جمعیت نیازها و ملزوماتی را خواستار است که از طریق اینگونه فعالیتها پاسخگو میباشد. مدیریت محیط زیست نیز به دنبال چنین یک ضرورت امر مهم بشمار میرود.

از آنجائیکه محیط زیست طبیعی توان اکولوژیکی محدود را برای استفاده های بشر دارا است و اکوسیستم های طبیعی از گنجینه های زیستی بشر محسوب می گردد که حفظ آن ها برای نسل های آینده ضرورت دارد. توریسم یاسیاحت صنعت یا پدیده است که فعالیت های متعدد و متنوعی را در بر گرفته و از نظر تاثیر بر محیط زیست و اجزای تشکیل دهنده آن کاملاً حائز اهمیت می باشد.

اکوتوریسم یاسیاحت در طبیعت دیدار مسئولانه از محیط زیست و مناطق طبیعی بوده و هدف آن لذت بردن و استفاده از طبیعت است که باعث تقویت حفاظت منابع شده و دارای تأثیرات منفی اندک است و باعث فعال شدن جمعیت های محلی می شود که از نظر اقتصادی و اجتماعی برای آنان مفید است. توسعه اکوتوریسم همگام با توان محیط زیستی سرزمین به عنوان یک ابزار و راهکار اثر بخش، نقشی اساسی در توسعه پایدار، خصوصاً ارتقای سطح زندگی جوامع انسانی و حفظ تعادل طبیعی ایفا می نماید.

ارزیابی توان محیط زیست به انسان کمک میکند تا به همراه طبیعت حرکت کند و از سرزمین به اندازه توان یا پتانسیل تولیدی آن بهره برداری نماید، و از این طریق جلوگیری و ضایع شدن سرزمین را بگیرد. اما قبل از همه عوامل آلودگی های محیط که بالای عرصه های مختلف زندگی اثر دارد در بررسی میکنیم.

آلودگی هوا چیست؟

آلوده گی هوا عبارت از حضور یک و یا بیش از یک آلوده کننده در هوای آزاد به عنوان مثال گرد و خاک، دود غلیظ و یا بخارات تبخیر شده به تعداد زیاد با خواص های مشخص متداوم که میتواند حیات نباتات و دیگر زنده جانها را به مخاطره اندازد میباشد. موارد که باعث آلوده گی محیط زیست میشود طورهائیت مختصر به موارد مهم آن اشاره مینمایم تا حوصله خواننده گان محترم سر نرود.

۱- کاربن مونواکساید:

گاز است بیرنگ، بی بوی و بی مزه اغلب در هنگام سوخت ناقص مواد سوخت به روش های مختلف در هوا پخش شده و موجب آلوده سازی محیط زیست میشود.

مهمترین منابع تولید کننده این گاز در هوا شهرهای پرجمعیت عبارت اند از:

الف: وسایط نقلیه به خصوص موتورها و تریکولر.

ب: وسایل گرم کننده خانگی و تجارتي و فابریکات.

۲- حوادث طبیعی:

مانند آتشفشان ها که گرد و غبار زیاد به هوا پراکنده میسازد.

۳- سوخت فوسیلی:

الف: اثر گازات گلخانه بی که محیط را احاط کرده صنایع و موتورها های که از سوخت فوسیلی استفاده میکند بر اثر احتراق گاز کاربونیک و گاز منواکسید کاربن تولید میکنند این گازها لایه میسازند یعنی مثل گلخانه عمل میکند و باعث گرم شدن سطح زمین میگردد افزایش گرما موجب میشود تا یخهای قطبی ذوب شوند و سطح آب اقیانوسها بالا برود زمین های بیشتری زیر آب گردد سطح زمین های زیر کشت کاهش بیابد، تولید زراعتی و جمعیت انسانی صدمه ببینند و اقلیم تغییر کند و تغییرات آب و هوا به وقوع بپیوندد به این ترتیب که مقدار بارنده گی در بعضی مناطق کمتر و در بعضی مناطق دیگر بیشتر شود برنامه ریزی اصولی و برپایه مطالعات علمی میتواند در بهره برداری از افزایش بارنده گی ها مؤثر باشد.

ب - باران های اسیدی:

گوگرد موجود در سوخت های فوسیلی که در محیط پراکنده میشود و پس از یک رشته تغییرات کیمیاوی به صورت اسید سلفوریک همراه قطرات باران فرود میریزد، گیاهان و درختها را نابود میکند. در دریاچه ها و حوضچه های بسته، ماهیها و موجودات دیگر را میکشد و موجب تغییرات اسیدی و قلوویات (PH) خاک میشود. در این صورت باید وزارت زراعت گیاه ها را مطالعه کرده و گیاه های که در PH موجود زمین میتوانند برویند کشت و توسعه کنند.

ت- کاهش لایه اوزون:

اوزون چیست؟ اوزون گاز بیرنگ ولی با بوی زننده است و یکی از عوامل مهم تشکیل دهنده دود یا (Smog) میباشد. اوزون یکی از گازهای طبیعی جو بوده و نقش مهمی در حفاظت موجودات زنده از اثرات مرگبار اشعه ماورا بنفش آفتاب را دارد. این گاز بر اثر

تشعشعات آفتابی در لایه استراتوسفر تولید میشود، رعد و برق نیز سبب تولید این گاز میشود، اوزون همچنین طی یک سلسله عکس العمل های فوتوکیمیای در هوا آلوده میگردد.

غلظت اوزون در ارتفاعات بیشتر ولی در مجاورت سطح زمین کمتر میباشد. اما در شهرهاییکه آلوده گی هوا آنها در اثر سوخت فوسیلی زیاد و تابش نور آن شدید است غلظت آن خیلی افزایش پیدا میکند.

لایه اوزون در قسمت شمالی کره زمین در سال 1980 بین 15 تا 20 درصد کاهش پیدا کرده است. برای رفع این مشکل جمع از بهترین متخصصان زمین شناسی هر سال برای تحقیق و جستجو دور یک میز جمع می شوند. در سال 1992 پروکتیل مونتریال درباره لایه اوزون مطالعه و تحقیقی داشت وی دریافت بزرگ شدن سوراخ لایه اوزون بستگی به آلودگی هوا و تولید مواد سمی دارد.

در همان سال سازمان ملل متحد و حفاظت از محیط زیست برنامه ای راطراحی کردند، این برنامه جهت محافظت و حمایت از محیط زیست و مخصوصاً لایه اوزون به نام برنامه UNEP طراحی شد که این برنامه جهت جلوگیری از تولید مواد سمی و مواد کیمیای آلوده کننده، است. ما لیکولهای اکسیجن (O_2) به اکسیجن اتومیک (O) تبدیل می شود. اکسیجن اتومیک به سرعت با مالیکولهای بیشتر ترکیب شده و به شکل اوزون درمی آید. آن پوشش حرارتی که در سطح بالا رشد کرده و سلامتی لایه اوزون را به خطر انداخته است و این مورد باعث شده است که اگر استراتوسفر نباشد ما نمیتوانیم بدون آن زنده بمانیم.

در اینجا UV-B و UV-A شعاع ماورا بنفش است که به نانومتر اندازه میشود و هر قدر که این لایه نازک شود تأثیرات این شعاع قویتر شده و باعث امراض گوناگون مثل سرطان پوست پیر شدن زودرس در پوست بدن و از دست رفتن بینائی و سائر امراض میگردد. همچنان تأثیرات سو بالای نباتات دارد. اگر این شعاع بدون عبور از این ساحه مستقیماً به زمین برسد حیات بر روی زمین را ناممکن میسازد.

تأثیرات جنگلات و محیط سبز بالای آلودگی هوا:

مسئله دیگر حفظ محیط سبز اعم از جنگلات، چراگاه ها چمن زارها است که در حفاظت محیط زیست رول به سزا دارد. آلودگی هوا چه در مناطق شهری بوسیله وسایل دود زا و کارخانجات و سایر منابع آلوده کننده و چه در مناطق بیابانی در اثر حرکت و جابجائی ریگ و گرد و غبار بوسیله باد وجود دارد. مواد سمی موجود در هوای شهرها فقط از لوله آگروز ماشینها و یا دودکش کارخانه های داخل شهر خارج نمی شود بلکه بادهایی که از اطراف می وزند سبب می گردند که گرد و غبار و گازهای کارخانه های اطراف را هم وارد شهر نمایند و به غلظت مواد سمی هوای مناطق مسکونی بیافزایند. درختان در جلوگیری و کاهش آلودگی هوا که در بالا ذکر شد نقش اساسی دارند. بطور مثال یک درخت صد ساله راش با 2.5 تن وزن (وزن چوب خشک) در طول عمر خود 12.5 میلیون متر مکعب گاز کاربونیک هوا را جذب کرده است تا بتواند این مقدار چوب را تولید کند. همچنین درختان باد حامل ذرات کوچک را فلتر می کنند و می توانند در هر هکتار جنگل تا 68 تن گرد و غبار را هر بار در خود رسوب دهند. این موضوع برای مناطق بیابانی و شهرهایی که

مورد تهاجم ریگ روان قرار میگیرند. بسیار حائز اهمیت است چون با ایجاد کمر بند سبز می توان از ورود گرد و غبار بداخل شهر جلوگیری کرد. همگام با شانه کردن گرد و غبار هوا، جنگل مقدار زیادی از باکتریها و میکروبیهای معلق در هوا را در لابلای شاخ و برگ خود رسوب می دهند. مقدار باکتریهای موجود در هوای جنگل به مراتب کمتر از مناطق غیر جنگلی است. برای ایجاد محیط سبز کار دولت کافی نیست بلکه در کنار دولت هر فرد وظیفه ایمانی و وجدانی دارد که اطراف خود را باغرس درختان و حفاظت از آن به خود فامیل و نسل آینده خود خدمت نماید در حقیقت به این ترتیب خود را از حملات گوناگون آلودگی ها محیط نجات داده است. به این ترتیب جنگل به کمک شاخ و برگ درختان، از سرعت باد می کاهد و با ریشه گیاهان، خاک را حفظ می کند و مانع ایجاد فرسایش می شود. به علت آرام بودن هوا داخل جنگل تبخیر بسیار ناچیز بوده و خطر خشک شدن خاک که از شرایط مهم آغاز فرسایش است از بین میرود.

طبق بررسیهای دانشمندان روسیه درختان کاج، چارمغز، آبیس سیبری، بلوط، فندق، اوکالیپتوس، ارس، افرا، بید، زبان گنجشک و داغداغان از خود موادی در هوا پخش می کنند که باعث از بین رفتن بسیاری از باکتریها و قارچ های تک سلولی و برخی از حشرات مضر می شود این ماده را توکین (Tukin) در سال 1956 «فیتونسید» نامیده است. برای مبارزه با بیماری سل افراد مبتلا را در روسیه برای استراحت به مناطقی که جنگل های کاج وجود دارد می فرستند. با توجه به آنچه ذکر شد متوجه می شویم که اهمیت جنگل فقط در تصفیه هوا از گرد و غبار نیست، بلکه در ضد عفونی هوا هم نقش موثری دارد و این مسئله ایجاد فضای سبز در اطراف و داخل شهرها و اطراف بیمارستان ها، مدارس و اماکن عمومی را بخوبی گویا می سازد.

نقش انسانها در تولید آلوده گی هوا:

انسانها در تولید آلوده گی محیط زیست نقش بسیار مهمی را بازی میکنند که از آن جمله به نکاتی چند اشاره میگردد.

۱- بی تفاوت بودن ملاصاحبان و روحانیون، تبلیغ موثر اسلامی که در مورد نظافت در دین مقدس اسلام به آن تأکید شده وجود ندارد. تابه این ترتیب مردم نظافت اطراف و محیط خود را وظیفه دینی فکر کنند و به آن ملزم باشند.

۲- افزایش نفوس و تراکم آن در شهرها که بروز امراض مختلف را در قبال دارد.

۳- تراکم کثافت در کوچه ها شهرها، اطراف جویبارها، بدرفتهای غیر فنی، حفرچاهها به نزدیک بدرفتهها عدم کانالیزاسیون فنی نقش اساسی در آلودگی محیط دارد.

۴- اثرات منفی جنگ و فرهنگ بی تفاوتی (به مه چه)

۵- فقر و بدبختی و نبود مواد سوخت که مناطق جنگلی را به دشت و بیابان سوزان تبدیل نموده و حتی ریشه های نباتات از بیخ کنده و به بازارهای پاکستان سرازیر میشوند.

۶- نبود برنامه کاملاً سنجیده و منظم برای حفاظت محیط زیست از طریق پروگرام های درسی مکاتب، جرأید، اخبار، روزنامه ها، تلویزیون، رادیو و سایر رسانه های گروهی.

۷- عدم مسئولیت اراکین دولتی و روحیه بی تفاوتی و متوصل شدن به دستبرد و تاراج مناطق سبز و به باد فنا سپردن پلان 25 ساله شهر کابل.

۸- مسئله مضر بودن و مفید بودن این نبات و آن حیوان که انسانها بخاطر نفع شخصی خود پیشکش مینمایند، این درحالیست که خداوند(ع) هیچ چیز را بیهوده نیافریده و همه چیز در دنیا مانند زنجیر باهم بستگی دارند که هر حلقه در جای خود رولش را بازی میکند.

مثلاً: اگر بگویم که گرگ، شیر و پلنگ حیوانات مضر اند و باید نابود شوند و یا فلان نبات زهریست بیفایده است... حال میبینیم که در نبود گرگ، شیر و پلنگ چه فاجعه دست میدهد به تعداد حیوانات علفخوار زیاد شده میروند سرانجام علفزارها از بین رفته، حیوانات وحشی به چراگاههای حیوانات اهلی رجوع میکنند که در نتیجه این علفها هم از بین رفته سبب نابودی هر دو حیوان وحشی و اهلی میگردد و ده ها موارد دیگر به همین منوال صدق میکند.

۹- رعایت نکردن فصل چراگاهها توسط مالداران، دهقانان و دروکردن علفه قبل از تخم و یا سوختاندن علفه های خشک شده که قتل انواع مختلف نباتات را در قبال دارد.

۱۰- افزایش مرکبات کاربن دای اکساید که هر سال 25% در هوا افزایش مییابد و آن از اثر سوخت مواد نفتی و دود فابریکات که به هوا صعود میکند در نتیجه زمینه تخریب پرده اوزون را مهیا میسازد.

۱۱- افزون نمودن تقریباً نیم ملیون مرکبات در هوا و آب ایکوسیستم را متضرر میسازد که بیشتر این مرکبات در زراعت و صنعت بکار برده میشود.

۱۲- کوره های داغ که باعث تولید قوه برق میگردد و مقدار زیاد سلفردای اکساید را در فضا آزاد میسازد که یکی از مضرترین آلوده کننده های محیط زیست به شمار میرود. آلوده کننده های دیگر محیط زیست مانند هایدروکاربن ها و اکساید های نایتروجن نام برده مرکبات کاربن مونو اکساید بنابر خاصیت کیمیای آن به بسیار زودی در عملیه تنفس با اکسیجن هموگلوبین خون ترکیب یافته و بدن قادر به انتقال اکسیجن به حجرات خون شده نمیتواند که در نتیجه مقدار زیاد آن باعث تلف شدن هزارها انسان و حیوان میگردد.

۱۳- کف انواع مختلف صابون ها و پودر های پاک کننده بخاطر شستن لباس، ظروف و غیره که در جویها و دریاها انداخته میشود دارای مقداری زیادی فاسفیت بوده که منبع خوب غذایی الجی ها را تشکیل میدهد و به این ترتیب سرعت تکثیر الجی ها زیاد شده و سرانجام الجی ها رفته رفته آنقدر زیاد میشوند که در اثر کمبود مواد غذایی میمیرند و از لاشه های آنها باکتریها استفاده میکنند، باکتریها مقدار زیادی O₂ را به نفع خود بکار برده که در نتیجه کمبود اکسیجن ماهیان و سایر حیوانات آبی از بین میروند.

اقدامات دولت و همکاری مردم جهت بهبود محیط زیست :

بدون اقدامات مؤثر دولت هیچگاهی هم بهبود در پاک بودن محیط زیست بوجود نمی آید اقدامات جدی دولت و حمایت مستقیم و همیشگی مردم باعث خواهد شد تا شهر کابل از کثافات و آلوده گی هوا پاک شود

ورنه این یک روز رخصتی که ابتکار کرده اند هیچ درد را دو آن نمیکند و نه تأثیر بالایی آلوده گی هوا دارد.

شهرکابل با داشتن بادهای موسومی از نگاه آلوده گی هوا آسیب پذیرتر است لازم است تا اقدامات عاجل و ذیل را روی دست گرفته شوند باید گفت که بخاطر اقدامات ذیل دولت هیچ چیز نمی پردازد بلکه به عواید دولت هم در بسیاری موارد اضافه میشود.

۱- ممنوع قرار دادن تمام نوع تیلها یا مواد نفتی که دارای کیفیت پائین باشند

۲- وضع کردن مالیات بلند بالای وسایط نقلیه موتوری موجود در وطن که عمر آن از هفت سال بیشتر است تا مردم از خرید موتورها کهنه خود داری کنند.

۳- ممنوع قرار دادن ورود هر نوع وسایط نقلیه موتوری که عمر آن از هفت سال بیشتر باشد.

۴- وارد کردن کتلیزاتورها مدرن بالاتر از مدل 2002 و اجباری کردن نصب آن در سیستم اگزاس عراده جات که فعلاً در وطن موجود است در غیر انصورت بکسی حق تردد توسط وسایط بدون کتلیزاتور داده نشود. کتلیزاتورها را صرفاً دولت وارد و در برابر قیمت مناسب به موترداران بفروش رساند و نصب آن از طرف ترافیک تصدیق شود.

۵- شعبه تخنیک در ترافیک هر ولایت ایجاد شود که تمام وسایط نقلیه را از نظر تخنیک معاینه و برای آن اجازه حرکت بدهد و این اجازه در هر دو سال تمدید گردد بطور مشهود در نمر پلایت آن درج شود در این صورت هم عاید دولت بالا میرود و هم از گشت و گذار موتورها فرسوده جلوگیری میشود.

۶- بهیچ موسسه خانه سازی بدون ایجاد منطقه سبز که شامل درختها پارکها ی سبز و کانالیزاسیون مؤثر در اطراف پروژه های مربوط نباشند اجازه فعالیت داده نشود و آنهائیکه اجازه بدست آورده اند باید به این اصل مکلف ساخته شوند.

۷- ایجاد تصفیه خانه های مواد کانالیزاسیون برای جمع آوری مواد فاضله که از کانالیزاسیون جمع آوری میشوند تصفیه و تقطیر گردند. نه آنکه این کانال ها به دریا کابل روخ شوند.

۸- مردم خود را مکلف به غرس نهالها نموده و هر کس به اندازه لازم در خانه و اطراف خانه خویش درخت غرس و پرورش نماید.

۹- وضع مالیات کمتر به آن عده اجناس و وسایط که به محیط زیست آسیب کمتری می رسانند.

۱۰- جاگزین ساختن وسایط نقلیه عمومی بجای وسایط شخصی و فعال سازی شبکه موتورها ی برقی.

۱۱- ممنوع کردن قطع بیرحمانه جنگلات و صدور چار تراش و چوب بخارج از کشور و ایجاد مدیریت جنگل داری در هر ولایت و ولسوالی.

۱۲- تصویب قانون مشخص جزاء جهت حفاظت از محیط زیست.

این همه پیشنهادات فوق بدون همکاری مستقیم مردم و برخورد دلسوزانه به خود، اولاد خود، مردم و نسلهای بعدی میسر نیست مگر آن میخوایم توجه دولت را به این نقطه جلب کنم که مسؤل اصلی برای ایجاد یک محیط پاک صاف و بدون آلوده گی صرفاً دولت است و مردم همکاران.

پایان

۱) عوامل آلودگی هوا و راه های حل آن در شهر های بزرگ افغانستان

مأخذو یاداشتها:

اندوخته های شخصی و یاداشتهای نویسنده

استفاده از سایتهای انترنیتی و مقالات ناسا